

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus

1 Sopimusosapuolet

Tämän Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen osapuolet ovat valtion puolesta työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä Ministeriö) ja Energiavirasto sekä elinkeinoelämän puolesta Elinkeinoelämän keskusliitto ry (jäljempänä Keskusliitto), Metsäteollisuus ry sekä Autoalan Keskusliitto ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Energiateollisuus ry, Kemianteollisuus ry, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Kaupan liitto ry ja Teknologiateollisuus ry.

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sisältyvät teollisuuden, yksityisen palvelualan ja energia-alan toimenpideohjelmat, joiden kohderyhmät on kuvattu kohdassa 5. Yrityksen liittymisellä Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen tarkoitetaan Yrityksen liittymistä erillisellä liittymisasiakirjalla yhteen tai useampaan näistä toimenpideohjelmista.

2 Lähtökohdat, perusteet ja liittymiä lainsäädäntöön

2.1 Lähtökohdat ja perusteet

Energiansäästöä ja energiatehokkuutta on edistetty valtion ja elinkeinoelämän välisillä sopimuksilla jo 1990-luvulta lähtien. Sopimustoiminta on ollut keskeinen ja kustannustehokas keino energiapolitiikkamme toimeenpanossa. Tämä sopimus jatkaa keskeytyksettä energiatehokkuussopimustoimintaa vuoden 2025 lopussa päättyvän sopimuskauden jälkeen.

Ministeriö toteuttaa energiatehokkuussopimustoiminnalla hallituksen energiapolitiikkaa, jossa energiansäästöllä ja energiatehokkuuden parantamisella on keskeinen sija. Kansallisen, voimassa olevan ilmastolain (423/2022) keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden viimeistään vuonna 2035. Energiatehokkuuden parantamisella edistetään myös hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista.

Energiatehokkuussopimukset ovat keskeisessä asemassa energiatehokkuusdirektiivin ((EU) 2023/1791) 8 artiklan toimeenpanossa ja sen kansallisesti sitovan loppuenergian energiansäästövelvoitteen saavuttamisessa. Energiatehokkuussopimustoiminta tukee myös energiatehokkuus ensin -periaatteen sekä useiden muiden energiatehokkuusdirektiivissä asetettujen kansallisten velvoitteiden toimeenpanoa.

Sopimusosapuolet pitävät vapaaehtoista sopimusmenettelyä toimivana ja tuloksellisena energiapolitiikan toimeenpanokeinona ja pyrkivät edistämään sopimukseen kuuluvien toimenpideohjelmien sisältämien toimenpiteiden toteuttamista. Sopimusosapuolten tavoitteena on, että sopimustoiminta on vaikuttavuudeltaan normeihin verrattavissa oleva ja toteutukseltaan joustava energiansäästökeino, joka edistää Suomen kilpailukykyä.

2.2 Liittymä energiatehokkuuslakiin

Energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2023/1791 nojalla yritysten, joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus kolmen edellisen vuoden aikana ja kaikki energiankantajat huomioon ottaen on yli 85 TJ (23,61 GWh), tulee ottaa käyttöön sertifioitu energianhallintajärjestelmä. Yritysten, jotka eivät käytä energianhallintajärjestelmää ja joiden keskimääräinen vuotuinen energiankulutus kolmen edellisen vuoden aikana on yli 10 TJ (2,78 GWh), tulee tehdä energiakatselmus. Direktiivissä luetellaan vaihtoehtoiset tavat, joilla yritykset voivat täyttää energianhallintajärjestelmää ja katselmointia koskevat velvoitteet.

Energianhallintajärjestelmiin ja katselmuksiin liittyvät velvoitteet toimeenpannaan direktiivin (EU) 2023/1791 edellyttämällä kansallisella lainsäädännöllä. Energiatehokkuuslaissa määritetään energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten vaihtoehdot direktiivin velvoitteiden täyttämiseksi.

2.3 Liittymä sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskeviin säädöksiin

Energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2023/1791 nojalla sähkön ja kaasun siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden on seurattava ja kvantifioitava verkkohäviöiden kokonaismäärää ja, jos se on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa, optimoitava verkkoja ja parannettava verkon tehokkuutta. Niiden on raportoitava kyseisistä toimenpiteistä ja verkkohäviöiden vähentämisestä odotetuista energiansäästöistä kansalliselle energia-alan sääntelyviranomaiselle.

Edellä mainittuja siirto- ja jakeluverkonhaltijoita koskevat velvoitteet toimeenpannaan direktiivin (EU) 2023/1791 edellyttämällä kansallisella lainsäädännöllä. Lailla tai sen nojalla määritetään energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten vaihtoehdot direktiivin velvoitteiden täyttämiseksi.

2.4 Liittymä ympäristönsuojelulakiin

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 74 § antaa lupaviranomaiselle mahdollisuuden antaa toiminnanharjoittajalle lupamääräyksiä energiankäytön tehokkuudesta ja tehokkuuden parantamisesta. Määräykset voivat koskea energiankäytön tehokkuuden selvittämistä ja hallintaa sekä energiankäytön tehokkuuden seurantaan käytettävissä olevien tunnuslukujen avulla. Luvassa voidaan lisäksi määrätä, että toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle tietoja energiatehokkuuden kehittymisestä.

Ympäristönsuojelulain 74 §:ssä todetaan lisäksi, että lupamääräyksiä ei ole tarpeen antaa, jos toiminnanharjoittaja on liittynyt energiatehokkuussopimukseen tai muuhun vastaavaan vapaaehtoiseen järjestelyyn, jonka energianhallintajärjestelmässä toiminnanharjoittaja määrittelee energiankäytön tehokkuuden seurantamenettelyt ja sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen.

2.5 Muut liittymät

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)

Rakennuksen energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2024/1275 tavoitteena on, että EU:n rakennuskanta muutetaan päästöttömiksi rakennuksiksi vuoteen 2050 mennessä. Energiatehokkuussopimustoiminta tukee tavoitteen saavuttamista Suomessa.

3 Määritelmät

3.1 Energiatehokkuusdirektiivi (EED)

Energiatehokkuusdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta (uudelleenlaadittu teksti)).

3.2 Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1275, annettu 24 päivänä huhtikuuta 2024, rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu teksti))

3.3 Yritys

Energiatehokkuussopimus

Tässä sopimuksessa ja sen mukaisissa toimenpideohjelmissa Yrityksellä tarkoitetaan yhtiötä tai muuta toimijaa, joka on allekirjoittanut liittymisasiakirjan ja liittynyt yhteen tai useampaan tämän sopimuksen mukaisista toimenpideohjelmissa. Jos liittymisasiakirjan allekirjoittaja on yhtiö tai muu toimija, joka on liittänyt sopimuksen mukaiseen energiankäyttöön myös muiden toimijoiden energiankäyttöä (esimerkiksi konsernin emoyhtiö, joka liittyy sopimukseen konsernin tytäryhtiöiden energiankäytön), tarkoitetaan Yrityksellä kaikkia samalla liittymisasiakirjalla sopimukseen liitettyjä toimijoita (esimerkiksi koko konsernia) yhdessä.

Laissa säädetyt velvoitteet (ks. luku 2)

Kun kyse on laissa säädetyistä velvoitteista, jotka koskevat tiettyä yritystä, ja yrityksellä on lain nojalla mahdollisuus täyttää velvoitteensa kokonaan tai osittain kuulumalla energiatehokkuussopimukseen, sopimukseen liittyneenä yrityksenä pidetään: 1) yritystä (yhtiötä tai muuta toimijaa), joka on allekirjoittanut liittymisasiakirjan ja liittynyt sopimuksen mukaisesti yhteen tai useampaan toimenpideohjelmaan (esimerkiksi konsernin emoyhtiötä tai sellaista yhtiötä, joka ei kuulu konserniin), ja 2) yritystä (yhtiötä tai muuta toimijaa), jonka energiankäyttö on liitetty sopimuksen mukaiseen toimenpideohjelmaan toisen yrityksen allekirjoittamalla liittymisasiakirjalla (esimerkiksi konsernin tytäryhtiötä, joka on liitetty sopimukseen emoyhtiön allekirjoittamalla liittymisasiakirjalla).

3.4 Energiansäästö ja energiatehokkuus

Tässä sopimuksessa energiansäästöllä tarkoitetaan aktiivisin toimenpitein aikaan saatua energiatehokkuustoimenpiteen kohteena olevan energian loppukulutuksen vähentämistä nykytasosta sekä tulevan loppukulutuksen vähentämistä verrattuna siihen energiamäärään, joka toteutuisi ilman aktiivisia toimenpiteitä. Säästetty energia (MWh/a) määritetään joko mittamalla tai laskennallisesti arvioimalla energiatehokkuustoimenpiteen kohteena oleva kulutus ennen toimenpiteen toteuttamista ja sen jälkeen siten, että energiankulutukseen vaikuttavat ulkoiset olosuhteet vakioidaan. Vastaavasti energiankäytön tehokkuuden parantamisella tarkoitetaan sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, joilla tietyn tuotteen tai palvelun tuottamiseen tarvittavaa energiamäärää pienennetään. Energiatehokkuustoimenpiteet voivat olla teknisiä tai liittyä energiaa kuluttavien laitteiden käyttöön, toimintatapoihin, toimintaympäristöön tai käyttäytymiseen. Toteutetut energiansäästötoimet lähtökohtaisesti parantavat aina energiatehokkuutta.

3.5 ETJ+

Kansallinen energianhallintajärjestelmä, joka sisältää ISO 50001 standardin mukaiset velvoitteet ja vaatimukset ylimmälle johdolle, energiakatselmustoiminnalle, seurannalle, mittauksille ja analysoimiselle.

3.6 Energiatehokkuus ensin -periaate

Energiatehokkuus ensin -periaatteella tarkoitetaan sitä, että energiaa koskevassa suunnittelussa, politiikassa ja investointipäätöksissä huomioidaan mahdollisimman hyvin vaihtoehtoiset kustannustehokkaat energiatehokkuustoimenpiteet siten, että kuitenkin saavutetaan kyseisten päätösten tavoitteet. Toimenpiteillä voidaan tehostaa energian kysyntää ja tarjontaa erityisesti kustannustehokkaiden energian loppukäyttöä koskevia säästöjen, kulutusjoustopien, energian tehokkaamman muuntamisen, siirtämisen ja jakelun avulla.

3.7 Energiavaltainen teollisuus

Tässä sopimuksessa energiavaltaisella teollisuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti teollisuusyrityksiä, joilla on yksi tai useampi toimipaikka, joiden energiankulutus on vähintään 100 GWh vuodessa (≥ 100 GWh/a).

3.8 Keskisuuri teollisuus ja yksityinen palveluala

Tässä sopimuksessa keskisuurella teollisuudella ja yksityisellä palvelualalla tarkoitetaan pääsääntöisesti ko. toimialojen yrityksiä, joiden yhdenkään toimipaikan energiakulutus ei ylitä 100 GWh vuodessa (< 100 GWh/a).

3.9 Sopimusosapuoli

Tässä sopimuksessa sopimusosapuolella tarkoitetaan Ministeriötä, Energiavirastoa sekä kohdassa 1 mainittuja elinkeinoelämän liittoja.

4 Sopimuksen tavoitteet, sopimuskausi ja yrityksen liittyminen

4.1 Sopimuksen tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on tehostaa energiankäyttöä Suomessa ja osaltaan varmistaa, että niin kansallisesti asetetut kuin EU:n energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2023/1791 mukaiset tavoitteet saavutetaan kaudella 2021–2035. Energiatehokkuussopimuksen tavoitteena on myös merkittävästi vaikuttaa kansallisesti EU:n yhteisten vuodelle 2030 asetettujen primäärienergian kulutuksen ja energian loppukulutuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

Sopimuksen tavoitteena on myös edistää energijärjestelmän kulutusjoustoja, joka on tärkeässä roolissa energian kulutuksen ja tuotannon tasapainon ylläpitämisessä kustannustehokkaasti.

Tavoitteena on, että tämän sopimuksen piirissä on elinkeinoelämän yritysten energiankäytöstä¹ vähintään 80 prosenttia vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kohdassa 5 on esitetty tarkemmin toimenpideohjelmakohtaisesti asetetut tavoitteet ja yrityksen tavoitteiden asetanta eri toimenpideohjelmissa.

4.2 Sopimuskausi ja sopimusjaksot

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimuskausi 2026–2035 kattaa kaksi jaksoa: sopimusjakso 2026–2030 (5 vuotta) ja sopimusjakso 2031–2035 (5 vuotta), yhteensä 10 vuotta.

4.3 Yrityksen liittyminen

Yrityksen liittymisellä Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen tarkoitetaan sen liittymistä erillisellä liittymisasiakirjalla yhteen tai useampaan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmiin (liitteet 1.1–1.12).

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittymiseksi Yritys lähettää asianmukaisesti täytetyn liittymisasiakirjan toimenpideohjelmaa hallinnoivalle liitolle². Yritys liitetään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun sen toimenpideohjelmaa hallinnoiva liitto on todennut Yrityksen toimittaman liittymisasiakirjan asianmukaiseksi, liitto sekä Yritys ovat allekirjoittaneet liittymisasiakirjan ja se on toimitettu Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin.

Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen pääsääntöisesti kaikki Suomessa toimivat toimipaikat ja niiden energiankäytön¹. Tarvittaessa Yritys voi liittyä yhteen tai useampaan toimenpideohjelmaan.

Yrityksen irtisanoutumiseen ja erottamiseen liittyvät menettelyt ja mahdolliset seuraamukset on kuvattu kohdassa 8.

5 Toimenpideohjelmat

5.1 Energiavaltainen teollisuus

Kohderyhmä

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmiin liittyvät pääsääntöisesti ne yritykset, joilla on toimipaikka tai toimipaikkoja, joiden energiankäyttö on vähintään 100 GWh vuositasolla.

¹ Sähkö, lämpö ja polttoaineet

² Ne yritykset, joiden toimialalla ei ole toimialakohtaista toimenpideohjelmaa ja joiden yhdenkään toimipaikan energiakulutus ei ylitä 100 GWh vuodessa liittyvät Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen yleisiin toimenpideohjelmiin (teollisuus ja palveluala).

Keskusliiton ja Metsäteollisuus ry:n tavoitteet

Tavoitteena on saada Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen mukaan kaikki Suomen energiavaltaiset teollisuusyritykset vuoden 2027 loppuun mennessä.

Toimenpideohjelmien ohjeellinen energiansäästötavoite (GWh) kaudella 2026–2035 on 10 prosenttia vuonna 2035 ja välitavoite 6 prosenttia vuonna 2030 laskettuna kohderyhmän energiankäytöstä¹.

Yrityksen tavoitteet ja seuranta

Yritys asettaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen (2026–2035) liittyessään ohjeellisen energiansäästötavoitteen (MWh) kaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030. Yrityksen ohjeelliset energiansäästötavoitteet heijastavat edellä esitettyjä energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmille asetettuja ohjeellisia energiansäästötavoitteita sopimuskaudella 2026–2035. Yritys esittää toimenpideohjelmaan liittyessään ohjeellisen energiansäästötavoitteen liittymisasiakirjassaan energiamääränä (MWh) vuosina 2030 ja 2035. Nämä tavoitteet lasketaan ko. toimenpideohjelmaan liitetystä Yrityksen viimeisimmän liittymishetkellä käytettävissä olevan normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden energiamäärästä.

Tavoitteiden saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen sopimuskaudella 2026–2035 toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna, ja jotka koskevat yrityksen tavoitteen määrittämisessä mukana olevaa energiankäyttöä. Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen koko energiankäyttönsä kohdan 4.3 mukaisesti.

Yrityksen velvoitteet

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen toimenpideohjelmissa (liite 1.6 ja 1.7) kuvatulla tavalla.

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1, 4} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikkakohtaisesti energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

Lisäksi Yritys pyrkii, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista, energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen, uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kulutusjouston lisäämiseen sekä sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä. Yritys pyrkii myös tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa sekä vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Yrityksen velvoitteet ja toimenpiteet on kuvattu yksityiskohtaisemmin Energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmissa (liite 1.6 ja 1.7, kohta 3).

³ Yritys sitoutuu Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyessään raportoimaan vuonna 2036 vuoden 2035 vastaavat tiedot. Mikäli yritys irtautuu sopimuksesta 31.12.2030, se sitoutuu raportoimaan vuonna 2031 vuoden 2030 tiedot.

⁴ Mikäli yritys antaa liittyessään valtuutuksen energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmän ylläpitäjälle (Motiva Oy), voidaan raportoidut energiankäyttötiedot siirtää seurantajärjestelmästä luottamuksellisina tietoina Tilastokeskukselle energiatilastotarkoituksiin.

5.2 Keskisuuri teollisuus ja yksityinen palveluala

Kohderyhmä

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen keskisuuren teollisuuden ja yksityisen palvelualan toimialakohtaisiin toimenpideohjelmiin liittyvät pääsääntöisesti ne yritykset, joiden yhdenkään toimipaikan energiakulutus ei ylitä 100 GWh vuodessa.

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen yleisiin toimenpideohjelmiin (teollisuus ja palveluala) liittyvät ne yritykset, joiden toimialalla ei ole toimialakohtaista toimenpideohjelmaa ja joiden yhdenkään toimipaikan energiakulutus ei ylitä 100 GWh vuodessa.

Toimialaliiton tavoitteet

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen keskisuuren teollisuuden ja yksityisen palvelualan toimenpideohjelmien piiriin on tavoitteena saada yhteensä vähintään puolet keskisuuren teollisuuden ja yksityisen palvelualan energiankäytöstä.

Kunkin toimialakohtaisen toimenpideohjelman ohjeelliseksi energiansäästöavoitteeksi (GWh) kaudelle 2026–2035 asetetaan 10 prosenttia ja välitavoitteeksi 6 prosenttia vuodelle 2030 laskettuna kunkin toimenpideohjelman kohderyhmän energiankäytöstä.

Yrityksen tavoitteet ja seuranta

Toimialakohtaisen toimenpideohjelman tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kukin Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyvä Yritys asettaa lähtökohtaisesti energiatehokkuussopimukseen (2026–2035) liittyessään vähintään 10 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen 6 prosenttia vuodelle 2030. Yritys esittää toimenpideohjelmaan liittyessään ohjeellisen energiansäästöavoitteen liittymisasiakirjassaan energiamääränä (MWh) vuosina 2030 ja 2035. Nämä tavoitteet lasketaan ko. toimenpideohjelmaan liitetystä Yrityksen viimeisimmän liittymishetkellä käytettävissä olevan normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden energiamäärästä.

Yritys, joka on ollut mukana tätä sopimusta edeltävällä sopimuskaudella ja haluaa hyödyntää vuosina 2023–2025 toteutettujen toimenpiteiden energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoituja säästöjä, asettaa vähintään 13,5 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2023–2035 ja välitavoitteen 9,6 prosenttia vuodelle 2030. Vastaavasti Yritys, joka haluaa hyödyntää vuosina 2021–2025 toteutettujen teknisten toimenpiteiden energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoituja säästöjä, asettaa vähintään 16 prosentin ohjeellisen energiansäästöavoitteen kaudelle 2021–2035 ja välitavoitteen 12 prosenttia vuodelle 2030.

Tavoitteen saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen valitsemalla edellä kuvatulla säästöavoitteen asettamiskaudella (2026–2035 tai 2023–2035 tai 2021–2035) toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna, ja jotka koskevat Yrityksen tavoitteenlaskennassa mukana olevaa energiankäyttöä.

Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen koko energiankäyttönsä kohdan 4.3 mukaisesti.

Toimenpideohjelmat

Toimialakohtaisissa toimenpideohjelmissa (keskisuuri teollisuus liitteet 1.3, 1.4, 1.9, 1.11 ja 1.12 ja yksityinen palveluala liitteet 1.1, 1.2, 1.8 ja 1.10) määritellään tarkemmin tavoitteet, kohderyhmä ja toimenpideohjelman edellyttämät toimet eri osapuolille.

Yrityksen velvoitteet

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen toimenpideohjelmissa (liitteet 1.1–1.4 ja 1.8–1.12) kuvatulla tavalla.

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1,4} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikkakohtaisesti⁵ energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

Lisäksi Yritys pyrkii, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista, energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen, uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kulutusjouston lisäämiseen sekä sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä. Yritys pyrkii myös tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa sekä vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Yrityskohtaiset velvoitteet ja toimenpiteet on kuvattu tarkemmin toimialakohtaisissa keskisuuren teollisuuden ja yksityisen palvelualan toimenpideohjelmissa, jotka ovat tämän sopimuksen liitteinä (liitteet 1.1–1.4 ja 1.8–1.12 kohta 3).

5.3 Energia-ala

Kohderyhmä⁶

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energia-alan toimenpideohjelmaan liittyvät pääsääntöisesti päätoimialaltaan energiaa tuottavat, siirtävät, jakelevat tai energian vähittäismyyntiä harjoittavat yritykset. Energia-alan toimenpideohjelmaan liittyvä yritys voi liittää sopimukseen myös sen hallinnassa olevan vesiliiketoiminnan⁷.

Toimenpideohjelmaan voivat liittyä myös loppukäyttäjille energiapalveluja tarjoavat yritykset silloin, kun ne toteuttavat kyseisiä palveluja tämän energia-alan toimenpideohjelmaan liittyneen yrityksen sopimusvelvoitteiden toimeenpanemiseksi.

Toimialaliiton tavoitteet

Energiantuotanto

Tavoitteena on saada 70 prosenttia energia-alan energiantuotannosta Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen piiriin vuoden 2027 loppuun mennessä.

Toimenpideohjelman tavoite primäärienergiankäytön säästölle (MWh) ja sähköntuotannon tehostumiselle (MWh) muodostuu yritysten asettamista tehostamistavoitteista vuosille 2030 ja 2035.

Energian siirto ja jakelu sekä energian vähittäismyynti

Tavoitteena on saada 80 prosenttia loppuasiakkaille toimitetusta ja myydystä energiasta sopimuksen piiriin vuoden 2027 loppuun mennessä.

Toimenpideohjelman ohjeellinen energiansäästötavoite (GWh) kaudella 2026–2035 on 6 prosenttia vuonna 2035 laskettuna kohderyhmän energian siirtoa ja jakelua harjoittavien yritysten energiankäytöstä¹.

Yrityksen tavoitteet ja seuranta

Energiantuotanto

Yritys asettaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen Energia-alan toimenpideohjelmaan liittyessään ohjeellisen energiansäästötavoitteen kaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030. Tavoite asetetaan

⁵ Palvelualan toimenpideohjelmissa on mahdollisuus raportoida toimipaikka- ja/tai ketjukohtaisesti.

⁶ Konserni tai yritys, joka harjoittaa jotain tässä mainittua elinkeinotoimintaa: sähkön tuotantoa, hankintaa, siirtoa, jakelua tai myyntiä; kaasun siirtoa ja jakelua; kaukolämmityksen ja kaukojäähdytyksen tuotantoa, hankintaa, siirtoa, jakelua tai myyntiä; energiatehokkuuspalvelujen myyntiä

⁷ Vesiliiketoiminta liitetään toimenpideohjelmaan omana raportoitavana toimipaikkana vastaavasti kuin Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen Yleisen teollisuuden toimenpideohjelmaan ja Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen.

primäärienergiankäytön säästölle (MWh) ja/tai sähköntuotannon tehostumiselle (MWh) vuosille 2030 ja 2035 verrattuna kehitykseen ilman näitä uusia toimia.

Tavoitteiden saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen sopimuskaudella 2026–2035 toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna, ja jotka koskevat yrityksen tavoitteen määrittämisessä mukana olevaa energiankäyttöä.

Yritys sisällyttää Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen koko energiankäyttönsä kohdan 4.3 mukaisesti.

Energian siirto ja jakelu

Tavoite Yrityksen oman energiankäytön tehostamisesta asetetaan energian siirron ja jakelun energiatehokkuudelle.

Yritys asettaa energiatehokkuussopimukseen (2026–2035) liittyessään ohjeellisen energiansäästötavoitteen energiamääränä (MWh) vuodelle 2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030. Tavoite lasketaan Yrityksen viimeisimmän liittymishetkellä käytettävissä olevan normaalia toimintaa edustavan kalenterivuoden energiatiedoista. Toimialan tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kukin Yritys asettaa lähtökohtaisesti vähintään 6 prosentin tehostamistavoitteen⁸.

Tavoitteiden saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen sopimuskaudella 2026–2035 toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna, ja jotka koskevat yrityksen tavoitteen määrittämisessä mukana olevaa energiankäyttöä.

Energian vähittäismyynti ja jakelu – Asiakkaat

Yrityksen tavoitteena on toteuttaa energiatehokkuustoimia yhdessä energiapalveluja vastaanottavien asiakkaiden kanssa. Toimet kohdistuvat erityisesti asiakasryhmiin, jotka eivät ole muuten energiatehokkuussopimustoiminnan piirissä. Tavoitteena on merkittävästi edesauttaa energiatehokkuusdirektiivin energiansäästötavoitteiden saavuttamista näiden asiakkaiden energiankäytössä vuosina 2026–2035 verrattuna kehitykseen ilman näitä energiatehokkuustoimia.

Toiminnan laajuutta, laatua ja kehittymistä tarkastellaan energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoitujen toimenpiteiden perusteella. Näiden tietojen avulla arvioidaan myös energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten asiakkaisiin kohdistuvien toimien energiansäästövaikutukset kansallisella tasolla.

Yrityksen veloitteet – Energiantuotanto sekä energian siirto ja jakelu

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen toimenpideohjelmassa (liite 1.5) kuvatulla tavalla.

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1, 9} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikkakohtaisesti¹⁰ energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

⁸ Tavoite lasketaan siitä energiamäärästä, johon yrityksellä tosiasiasiallisesti on mahdollisuus vaikuttaa.

Energiatehokkuustoimet kohdistetaan esim. sähkön, kaukolämmön sekä kaasun siirron ja jakelun häviöiden pienentämiseen sekä kaukolämpö- ja kaasuverkon pumppauksen tehostamiseen. Tässä huomioidaan myös vesiliiketoiminnan energiankäyttö, mikäli yritys liittyy toiminnon sopimukseen.

⁹ Mikäli yritys antaa liittyessään valtuutuksen, voidaan energiankäyttötiedot siirtää energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään Energiateollisuus ry:stä sähkö, kaukolämpö- ja kaukojäähdytystilastokyselyihin kerätystä aineistosta.

¹⁰ Jos Yrityksellä on suuri määrä pienehköjä samankaltaisia toimipaikkoja, energiatehokkuussopimukseen voidaan niistä muodostaa ns. toimipaikkaryhmä, joka määritellään liittymisvaiheessa. Osa yrityksen veloitteena olevista toimenpiteistä on sen jälkeen mahdollista kohdistaa em. toimipaikkaryhmille.

Lisäksi Yritys pyrkii, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista, energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen, uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kulutusjouston lisäämiseen sekä sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä. Yritys pyrkii myös tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa sekä vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Yrityksen velvoitteet ja toimenpiteet on kuvattu tarkemmin Energia-alan toimenpideohjelmassa (liite 1.5, kohta 3.1).

Yrityksen toimenpiteet ja velvoitteet – Energian vähittäismyynti ja jakelu

Toimenpiteet asiakkaiden energiankäytön tehostamiseksi

Yritys sitoutuu toimenpideohjelmassa (liite 1.5) kuvatulla tavalla kehittämään ja tarjoamaan lakisääteisten toimien lisäksi asiakkaan energiankäyttöön kohdistuvia energiatehokkuustoimia, kun se on taloudellisesti järkevää ja toimialaa koskevan erillissääntelyn puitteissa mahdollista.

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään edellisenä vuonna asiakkaille tarjotuista energiapalveluista.

Yrityksen toimenpiteet on kuvattu tarkemmin Energia-alan toimenpideohjelmassa (liite 1.5, kohta 3.2).

Velvoitteet oman energiankäytön tehostamiseksi

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen toimenpideohjelmassa (liite 1.5) kuvatulla tavalla.

Lisäksi Yritys pyrkii, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mahdollista, energiatehokkuus ensin -periaatteen noudattamiseen, uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kulutusjouston lisäämiseen sekä sisällyttämään hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto-, suunnittelu- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös käytönaikaiset kustannukset ja käyttöikä. Yritys pyrkii myös tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa sekä vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Yritys raportoi vuosittain³ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1,9} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmassa liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikka- tai toimipaikkaryhmäkohtaisesti¹⁰ energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

Yrityskohtaiset velvoitteet on kuvattu tarkemmin Energia-alan toimenpideohjelmassa (liite 1.5, kohta 3.1).

6 Sopimusosapuolten velvoitteet

6.1 Keskusliitto

Elinkeinoelämän keskusliiton velvoitteet liittyvät Keskusliiton hallinnoiman energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelman (kohta 5.1; liite 1.6) ja sen hallinnoimien elinkeinoelämän yleisten toimenpideohjelmien, teollisuus ja palveluala (kohta 5.2; liitteet 1.2 ja 1.3), toimeenpanoon.

Tavoitteiden saavuttamiseksi Keskusliitto

- perustaa ohjausryhmän tai nimeää muun tahon, jossa Elinkeinoelämän keskusliiton hallinnoiman energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelman sekä elinkeinoelämän yleisten toimenpideohjelmien toimeenpanoa, seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa

- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sekä osallistuu sopimuksen käyttöönottoon ja sen toimeenpanon tukemiseen
- tarkistaa Yrityksen lähettämän liittymisasiakirjan asianmukaisuuden, pyytää siihen tarvittaessa lisätietoja, lähettää allekirjoituspyynnön Yritykselle ja liittää Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Keskusliitto ja Yritys ovat allekirjoittaneet hyväksytyt liittymisasiakirjan sekä toimittaa allekirjoitetun liittymisasiakirjan Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin
- seuraa Keskusliiton hallinnoimiin elinkeinoelämän energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmaan ja elinkeinoelämän yleisiin toimenpideohjelmiin (teollisuus ja palveluala) liittyneiden yritysten säästötavoitteiden toteutumista yhdessä Motiva Oy:n kanssa
- opastaa Keskusliiton hallinnoimiin energiavaltaisen teollisuuden sekä elinkeinoelämän yleisiin (teollisuus ja palvelu) toimenpideohjelmiin liittyneitä yrityksiä ja osallistuu Keskusliiton vastuulla olevien toimenpideohjelmien toimeenpanoon liittyvien, vuosittain toteutettavien, seurannan ja raportoinnin tehtävien hoitamiseen
- osallistuu yhdessä muiden sopimusosapuolien kanssa energiakatselmustoiminnan edistämiseen ja tuloksista ja energianhallintajärjestelmien hyödyistä tiedottamiseen kertomalla mm. konkreettisista hyvistä esimerkeistä erityisesti pk-sektorilla
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, toimialaliittojen, tähän sopimukseen liittyvien yritysten, Energiaviraston sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa
- erottaa Yrityksen, mikäli johtoryhmä on näin päättänyt.

6.2 Metsäteollisuus ry

Metsäteollisuus ry:n veloitteet liittyvät Metsäteollisuus ry:n hallinnoiman energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelman (kohta 5.1; liite 1.7) ja puutuoteteollisuuden toimenpideohjelman (kohta 5.2; liite 1.11) toimeenpanoon.

Tavoitteiden saavuttamiseksi Metsäteollisuus ry

- perustaa ohjausryhmän tai nimeää muun tahon, jossa Metsäteollisuus ry:n hallinnoiman energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelman sekä puutuoteteollisuuden toimenpideohjelman toimeenpanoa seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa
- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sekä osallistuu sopimuksen käyttöönottoon ja sen toimeenpanon tukemiseen
- tarkistaa Yrityksen lähettämän liittymisasiakirjan asianmukaisuuden, pyytää siihen tarvittaessa lisätietoja, lähettää allekirjoituspyynnön Yritykselle ja liittää Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Metsäteollisuus ry ja Yritys ovat allekirjoittaneet hyväksytyt liittymisasiakirjan sekä toimittaa allekirjoitetun liittymisasiakirjan Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin
- seuraa Metsäteollisuus ry:n hallinnoimiin elinkeinoelämän energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmaan ja puutuoteteollisuuden toimenpideohjelmaan liittyneiden yritysten säästötavoitteiden toteutumista yhdessä Motiva Oy:n kanssa
- opastaa Metsäteollisuus ry:n hallinnoimiin energiavaltaisen teollisuuden sekä puutuoteteollisuuden toimenpideohjelmiin liittyneitä yrityksiä ja osallistuu Metsäteollisuus ry:n vastuulla olevien toimenpideohjelmien toimeenpanoon liittyvien, vuosittain toteutettavien, seurannan ja raportoinnin tehtävien hoitamiseen
- osallistuu yhdessä muiden sopimusosapuolien kanssa energiakatselmustoiminnan edistämiseen ja tuloksista ja energianhallintajärjestelmien hyödyistä tiedottamiseen kertomalla mm. konkreettisista hyvistä esimerkeistä erityisesti pk-sektorilla

- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, toimialaliittojen, tähän sopimukseen liittyvien yritysten, Energiaviraston sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa
- erottaa Yrityksen, mikäli johtoryhmä on näin päättänyt.

6.3 Toimialaliitto

Toimialaliiton velvoitteet liittyvät kohtien 5.2 ja 5.3 toimeenpanoon. Poikkeuksena kohdan 5.2 kohderyhmään kuuluvien Keskusliiton hallinnoimien elinkeinoelämän yleisten toimenpideohjelmien (teollisuus ja palveluala) sekä Metsäteollisuus ry:n vastuulla olevan puutuoteteollisuuden toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvät velvoitteet, jotka on esitetty kohdassa 6.1 (Keskusliitto) ja kohdassa 6.2 (Metsäteollisuus ry).

Tavoitteiden saavuttamiseksi Toimialaliitto

- perustaa ohjausryhmän tai nimeää muun tahon, jossa toimenpideohjelman toimeenpanoa seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa
- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sekä osallistuu sopimuksen käyttöönottoon ja sen toimeenpanon tukemiseen
- tarkistaa Yrityksen lähettämän liittymisasiakirjan asianmukaisuuden, pyytää siihen tarvittaessa lisätietoja, lähettää allekirjoituspyynnön Yritykselle ja liittää Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Toimialaliitto ja Yritys ovat allekirjoittaneet hyväksytyt liittymisasiakirjan sekä toimittaa allekirjoitetun liittymisasiakirjan Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin
- seuraa hallinnoimaansa toimenpideohjelmaan liittyneiden yritysten säästötavoitteiden toteutumista yhdessä Motiva Oy:n kanssa
- opastaa keski- ja suuren teollisuuden ja yksityisen palvelualan sekä energia-alan toimenpideohjelmiin liittyneitä yrityksiä ja osallistuu Toimialaliiton vastuulla olevien toimenpideohjelmien toimeenpanoon liittyvien, vuosittain toteutettavien, seurannan ja raportoinnin tehtävien hoitamiseen
- osallistuu yhdessä muiden sopimusosapuolien kanssa energiakatselmuksitoiminnan edistämiseen ja tuloksista ja energianhallintajärjestelmien hyödyistä tiedottamiseen kertomalla mm. konkreettisista hyvistä esimerkeistä erityisesti pk-sektorilla
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton, tähän sopimukseen liittyvien oman toimialansa yritysten, Energiaviraston sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa
- erottaa Yrityksen, mikäli johtoryhmä on näin päättänyt.

6.4 Ministeriö

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Ministeriö

- tukee energiatuen myöntämiseen liittyvien ehtojen mukaisesti Yritysten energiansäästöä koskevia energiakatselmuksia ja vastaavia selvityksiä. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen
- tukee Yrityksen energiakatselmuksissa tai vastaavissa selvityksissä todettuja, energiatuen yleiset ehdot täyttäviä, energiansäästöön liittyviä investointeja. Etusijalla ovat uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistävät hankkeet. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Energiaviraston, Keskusliiton, Metsäteollisuus ry:n, Keskusliiton toimialaliittojen sekä muiden

sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtäviä ei ole Ministeriöltä osoitettu Energiavirastolle.

6.5 Energiavirasto

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Energiavirasto Ministeriön ohjauksessa

- osallistuu energiatehokkuussopimustoiminnan toimeenpanoon riittävin resurssein
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton, Metsäteollisuus ry:n, Keskusliiton toimialaliittojen ja sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtävät on osoitettu Ministeriöltä Energiavirastolle
- seuraa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden toteutumista
- osallistuu sopimuksen toimeenpanoon liittyvien kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen yhdessä muiden sopimusosapuolten kanssa
- vastaa yritysten sopimusvelvoitteiden toteutumisen seurannasta, lähettää Yritykselle huomautuksen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä ja tekee johtoryhmälle tarvittaessa ehdotuksen Yrityksen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvista jatkotoimista
- osoittaa Motiva Oy:lle resursseja, jotta Motiva voi ylläpitää liittymisrekisteriä, ylläpitää ja kehittää sopimusten seurantajärjestelmää, tuottaa sopimuksen tavoitteiden ja vaikutusten toteutumisen seurantaan tarvittavaa tietoa, seurata toimenpideohjelmien toteutumista, tukea sopimustoiminnan viestintää ja ylläpitää verkkosivuja, osallistua elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen, osallistua toimenpideohjelmien vuosittaisten yhteenvetotietojen kokoamiseen sekä tukea yritysten sopimuksen toimeenpanoa esimerkiksi tuottamalla tiedotus- ja koulutusmateriaalia hyvistä käytännöistä ja osallistua kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen
- osallistuu mahdollisen energiatehokkuusneuvonnan rahoittamiseen ja järjestämiseen.

7 Johtoryhmä

Tämän sopimuksen mukaista toimintaa valvoo johtoryhmä, johon kukin sopimusosapuoli nimeää edustajansa. Ministeriö nimeää johtoryhmän puheenjohtajan ja lisäksi enintään kaksi valtionhallintoa edustavaa jäsentä. Johtoryhmä kutsuu sihteerin ja päättää erikseen kokouksiin kutsuttavista asiantuntijoista.

Johtoryhmän tehtävänä on

- antaa tarvittaessa sopimuksen toimeenpanoon liittyviä yleisiä ohjeita ja tulkintoja
- seurata sopimuksen tavoitteiden toteutumista
- valmistella ehdotukset tarvittavista muutoksista, mikäli Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vuosina 2030 ja 2035 vaikuttaa epätodennäköiseltä. Samalla sovitaan siitä, miten muutokset toteutetaan yhdessä sopimukseen liittyneiden yritysten kanssa
- päättää suositellaanko toimialaa edustavalle liitolle oman toimialakohtaisen toimenpideohjelman valmistelua
- päättää toimialaa edustavan liiton esityksestä mahdollisen uuden sopimuksen piiriin otettavan toimenpideohjelman valmistelun käynnistämisestä
- päättää edellä kuvatun valmistelun pohjalta mahdollisesti syntyvän uuden keskisuurten energiankäyttäjien toimenpideohjelman ja ko. toimenpideohjelman edustavan toimialaliiton liittämistä tähän sopimukseen
- päättää Yrityksen kohdan 8.3 mukaisesta erottamisesta

- päättää keskeneräisten projektien loppuunsaattamisesta, jos joku/jotkut sopimusosapuolista irtisanoutuu(-vat) sopimuksesta tai sopimus puretaan kohdan 8.2 mukaisesti.

8 Sopimuksen voimassaolo, irtisanominen, sopimuksesta erottaminen, mahdolliset seuraamukset sekä sopimuksesta irtautuminen

8.1 Sopimuksen voimassaolo

Tämä Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus tulee voimaan, kun se on allekirjoitettu. Sopimuksen toimeenpano alkaa 1.1.2026 ja se on voimassa 31.12.2035 saakka.

8.2 Sopimuksen irtisanominen

Ministeriö, Energiavirasto, Keskusliitto ja Metsäteollisuus ry

Ministeriö, Energiavirasto, Keskusliitto ja Metsäteollisuus ry voivat yhdessä tai erikseen irtisanoa tämän sopimuksen, jos toimintaympäristö tai toimintaolosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet sopimuksen solmimistilanteeseen verrattuna tai jos sopimus ei näytä johtavan sille asetettuihin tavoitteisiin. Mikäli sopimus irtisanoaan yhdessä, purkautuvat samalla kaikki Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liitetyt toimenpideohjelmat. Johtoryhmässä sovitaan, miten mahdolliset keskeneräiset sopimuksen toimeenpanoon liittyvät hankkeet saatetaan päätökseen.

Toimialaliitto, Keskusliitto ja Metsäteollisuus ry

Toimialaliitto voi irtisanoutua Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta ja lopettaa toimenpideohjelmansa, jos toimintaympäristö tai toimintaolosuhteet ovat muuttuneet sopimuksen solmimistilanteeseen verrattuna siten, että toimialaliitolla ei ole edellytyksiä jatkaa toimenpideohjelman toteuttamista. Keskusliitto ja Metsäteollisuus ry voivat vastaavasti irtisanoa vastuullaan olevia toimenpideohjelmaa.

Yrityksen irtisanoutuminen ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voi irtisanoutua Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta ilmoittamalla siitä Energiavirastolle ja toimenpideohjelmaa hallinnoivalle liitolle. Irtisanoutumisilmoituksessaan Yritys sitoutuu ilmoittamaan mahdolliset sopimuskauden aikana energiatehokkuussopimuksen perusteella saamansa energiatuet.

Sopimuksesta irtisanoutuvan Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomainen päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

8.3 Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta erottaminen ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voidaan erottaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta, mikäli Yritys ei toteuta niitä velvoitteita, joihin se on siihen liittyessään sitoutunut. Erottamisperusteina voivat olla toistuvat laiminlyönnit sopimuksen mukaisissa Yrityksen velvoitteiden toimeenpanossa tai niiden raportoinnissa energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmään.

Havaittuaan sopimusvelvoitteen laiminlyönnin, Energiavirasto lähettää Yritykselle huomautuksen. Jos Yritys ei sille annettussa määräajassa korjaa toimintaansa hyväksyttävästi, Energiavirasto tekee johtoryhmälle ehdotuksen jatkotoimista. Päätös Yrityksen erottamisesta Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta tehdään aina johtoryhmässä.

Sopimuksesta erotetun Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomainen päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

8.4 Yrityksen irtautuminen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta 31.12.2030

Mikäli Yritys toimittaa asianmukaisesti täytetyn liittymisasiakirjan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen 31.12.2028 mennessä, se voi ilman kohdissa 8.2 ja 8.3 kuvattuja energiatukiin liittyviä seuraamuksia irtautua sopimuksesta ensimmäisen sopimusjakson päättyessä 31.12.2030³. Yrityksen on ilmoitettava sopimuksesta irtautumisestaan Energiavirastolle ja toimenpideohjelmaa hallinnoivalle liitolle vuoden 2030 loppuun mennessä.

Tässä kohdassa mainittu irtautuminen ei siis koske Yrityksiä, jotka toimittavat liittymisasiakirjan 31.12.2028 jälkeen.

9 Tietojen luovuttaminen ja muita ehtoja

9.1 Tietojen luovuttaminen

Motiva Oy ylläpitää sopimustoiminnan liittymisrekisteriä ja toimii yleisen tietosuojasetuksen ((EU) 2016/679) mukaisena rekisterinpitäjänä. Liittymisrekisteri sisältää sopimusten yritys kohtaisten vastuuhenkilöiden ja muiden sopimukseen liittyvien henkilöiden yhteystietoja. Sopimusosapuolet ottavat huomioon yleisen tietosuojasetuksen vaatimukset rekisterinpitäjän ja sopimusosapuolten välisissä henkilötietojen luovutuksissa ja muussa henkilötietojen käsittelyssä. Selvyyden vuoksi todetaan, että rekisterissä olevien henkilötietojen luovuttaminen sopimusosapuolille ei edellytä tietosuojasetuksen mukaan erillistä sopimusta, jos kyse ei ole tietojen käsittelystä rekisterinpitäjän toimeksiannosta.¹¹

Energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmä sisältää yritysten raportoimia toimenpide- ja muita tietoja. Yrityksen seurantajärjestelmään raportoidut tiedot ovat luottamuksellisia. Seurantajärjestelmän ylläpitäjä (Motiva Oy) ei luovuta tietoja ilman Yrityksen antamaa suostumusta. Raportoiduista tiedoista julkaistaan kuitenkin yhteenvetoja, joista yksittäisen yrityksen tietoja ei voi päätellä. Liittyessään energiatehokkuussopimukseen Yritys voi halutessaan antaa valtuutuksen tietojen luovutukseen liittymisasiakirjassa mainittuihin tarkoituksiin.

9.2 Muita ehtoja

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus on oikeudelliselta luonteeltaan tavoiteohjelman kaltainen. Sopimusosapuolten velvoitteiden laiminlyönti ei aiheuta sopimusosapuolille oikeudellisia seuraamuksia.

Yrityksen liittymisellä tähän sopimukseen tarkoitetaan sopimuksen kohdan 1 mukaisesti sitä, että yritys liittyy erillisellä liittymisasiakirjalla yhteen tai useampaan ko. kohdassa viitatuista toimenpideohjelmista. Toimenpideohjelman velvoitteiden laiminlyönti ei aiheuta Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta erottamisen lisäksi muita oikeudellisia seuraamuksia kuin mitä edellä kohdassa 8 on valtion energiatuista mainittu.

Tämän Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimusosapuolet ja elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoimintaan liittyneet yritykset pyrkivät toimimaan siten, että tämän sopimuksen mukaiset toimenpiteet ja tavoitteet toteutuvat.

Tämä sopimus on allekirjoitettu sähköisesti. Jokaiselle sopimusosapuolelle toimitetaan kappale allekirjoitetusta sopimuksesta.

Helsingissä xx päivänä lokakuuta 2025

¹¹ Rekisterinpitäjä huolehtii tietosuojasetuksen mukaisista velvoitteistaan ja ilmoittaa rekisteröidyille asetuksen mukaiset tiedot, mm. tiedon siitä, luovutetaanko kerättyjä tietoja eteenpäin ((EU) 2016/679, 13 ja 14 artikla).

Sopijaosapuolien allekirjoittajat päivitetään myöhemmin

LIITTEET

- Liite 1.1 Autoalan toimenpideohjelma
- Liite 1.2 Elinkeinoelämän yleinen toimenpideohjelma – palveluala
- Liite 1.3 Elinkeinoelämän yleinen toimenpideohjelma – teollisuus
- Liite 1.4 Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelma
- Liite 1.5 Energia-alan toimenpideohjelma
- Liite 1.6 Energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelma – Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Liite 1.7 Energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelma – Metsäteollisuus ry
- Liite 1.8 Kaupan alan toimenpideohjelma
- Liite 1.9 Kemianteollisuuden toimenpideohjelma
- Liite 1.10 Matkailu- ja ravintolapalvelualan toimenpideohjelma
- Liite 1.11 Puutuoteteollisuuden toimenpideohjelma
- Liite 1.12 Teknologiateollisuuden toimenpideohjelma